

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1988869
Steller: A. Wakelkamp
Datum commissie: n.v.t
Datum raadsvergadering: 1 en 8 november 2022

Team: PC
Teammanager: Anita Wakelkamp
Portefeuillehouder: A. A. M. Boomgaars
E-mail: a.wakelkamp@hoorn.nl

Onderwerp

Vaststellen begroting 2023

Agendering

Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Meerjarenbegroting 2023-2026
2	
3	
4	
5	

De raad besluit

De begroting 2023 vast te stellen, waarvan de belangrijkste besluiten zijn:

1. Het begrotingssaldo 2023-2026 vast te stellen en daarbij akkoord te gaan met:
 - a. noodzakelijke bijstellingen, waaronder
 - Het aanpassen van de prijsindexatie naar 2,5%, de looncompensatie naar 3,3% en de indexatie voor investeringsplafonds van 4,8% en de budgetten daarop aan te passen.
 - De OZB, leges en tarieven trendmatig te verhogen met 2,5%.
 - b. nieuw beleid 2023-2026 (financiële vertaling van het coalitieakkoord)
 - c. aanvullende bijstellingen en/of nieuw beleid
 - d. opbouwen van financiële buffers voor:
 - projecten Poort van Hoorn en ontsluiting binnenstad door storting in de reserve Poort van Hoorn van € 14 miljoen;
 - maatregelen om het financiële beeld te verbeteren door een storting in de Algemene reserve van € 5 miljoen.
2. Het rente-omslagpercentage vast te stellen op 0,3%.
3. Het investeringsplafond 2023 voor vervangingsinvesteringen en de voorgestelde invulling daarvan vast te stellen (€ 431.000 kapitaallasten).
4. Vooruitlopend op de begroting 2023 in 2022 een bedrag van € 1,5 miljoen beschikbaar te stellen voor de aanpak voor koopkracht en energiearmoede en dit financieel te verwerken bij de najaarsbijstelling 2022 ten laste van het begrotingsresultaat.
5. Nieuwe voorstellen die een structureel beroep doen op het begrotingsresultaat zonder dekking pas bestuurlijk af te wegen bij de Kadernota 2023.

Samenvatting

In de begroting 2023 staan per programma en per beleidsveld de geplande resultaten en activiteiten voor het jaar 2023. Ook staat in elk programma (en elk beleidsveld) wat de verwachte uitgaven en inkomsten zijn voor 2023 en voor de jaren erna. Als laatste is een aantal (deels) verplichte paragrafen opgenomen, die een doorsnede zijn van de programma's.

Bedragen (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Geactualiseerd begrotingsbeeld	1.037	713	629	-8.395

De begroting 2023 sluit na verwerking van septembercirculaire 2022 en rekening houdend met de noodzakelijke bijstellingen en nieuw beleid, met een voordelig saldo in 2023, 2024 en 2025. Vanaf 2026 krijgt de gemeente echter te maken met een oplopend negatief saldo, het zogenaamde 'ravijnjaar' doordat het Rijk de spelregels van het gemeentefonds heeft veranderd. Hierdoor ontvangen de gemeenten minder inkomsten. De komende periode vragen we vanuit het Rijk meer helderheid over structurele (deel)oplossingen van dit 'ravijn' en gaat de gemeente daarna verder werken aan het herstelplan 2023. Hierbij wordt een inventarisatie gemaakt van mogelijke besparingen op kosten en het vermeerderen van inkomsten. Bij de kadernota 2023 wordt de raad hier verder in meegenomen.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

De begroting is een wettelijk verplicht document. In de begroting worden de budgetten voor 2023 vastgelegd inclusief de bijbehorende resultaten. De begroting 2023 ligt nu ter besluitvorming voor.

Belang

De begroting 2023 moet voor 15 november bij de provincie aangeboden zijn en de provincie beoordeelt of de begroting reëel sluitend is. Als aan één van beide voorwaarden niet is voldaan, volgt preventief toezicht. Voldoet de gemeente er wel aan, dan is sprake van repressief toezicht. Dit laatste houdt in dat de begroting en alle begrotingswijzigingen gedurende deze periode ter goedkeuring aan de provincie moeten worden voorgelegd. De raad kan hier niet meer zelfstandig over besluiten. Met het vaststellen van de begroting 2023 wordt verwacht dat het toezicht vanuit de gemeente ongewijzigd blijft: repressief.

Centrale vraag

Stemt de Raad in met de begroting 2023 en bijbehorende financiële wijzigingen?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

De gemeente streeft naar een duurzaam sluitende begroting met behoud van een aantrekkelijke stad.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Dit raadsvoorstel draagt zelf niet bij aan de duurzaamheidsambitie. Die staan wel beschreven in de begroting 2023.

4. Kaders

De Gemeentewet

Schrijft voor dat de gemeente een begroting vaststelt voor het komende jaar.

Het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV)

Schrijft regels voor waaraan de begroting moet voldoen.

Financieel toezicht door de provincie

De provincie heeft eerder beschreven welke onderwerpen zij meeneemt bij haar oordeel over het preventief toezicht. Het gaat om ontwikkelingen van het BBV die door de gemeente gevolgd moeten worden, het inzicht in de structurele begrotingspositie (incidentele lasten en baten), het sociaal domein en hoe de gemeente het BTW Compensatiefonds verwerkt in de cijfers.

5. Argumenten

Vaststellen begrotingssaldo 2023-2026

Beslispunt 1 a t/m d

De kadernota 2022 is de basis voor de begroting 2023. Budgetten in de Kadernota zijn gewijzigd door raadsbesluiten in de maand juli, door autonome aanpassingen, door de verwerking van de septembercirculaire en het verwerken van overige noodzakelijke bijstellingen en nieuw beleid.

Bij het opstellen van de begroting 2023 bestond, in verhouding tot voorgaande jaren, veel meer onzekerheid voor gemeenten op het financieel terrein. Autonome ontwikkelingen zoals oplopende inflatie, hogere energiekosten, stijging van bouwkosten en hogere rente-uitgaven hebben een negatief effect op het financieel beeld ten opzichte van de Kadernota 2022. Hierbij zijn de indexatiepercentages voor lonen en prijzen geactualiseerd op de gegevens van het Centraal Planbureau die voor de Miljoenennota zijn gebruikt. Ook onzekerheid op onze inkomsten. Deze dalen vanaf 2026 (het zogenaamde 'ravijn' jaar) doordat het Rijk de spelregels van het gemeentefonds per 2026 aanpast. Het Rijk heeft nog geen concrete plannen opgeleverd hoe gemeenten deze inkomstendaling (deels) kunnen opvangen.

In deze begroting zit daarom geen sluitend financieel saldo in 2026; ook als signaal richting het Rijk. We verwachten van het Rijk dat zij met structurele oplossingen komt voor het 'ravijn' vanaf 2026, zodat de maatregelen die wij vanaf de kadernota 2023 moeten gaan treffen om tot een sluitende meerjarige begroting te komen realistisch en draagbaar zijn. Wel wordt in deze begroting gekozen om alvast een buffer op te bouwen voor investeringen die we komende jaren in gang zetten, maar waarvan de extra lasten na 2026 zullen vallen.

Uitgebreide toelichtingen zijn opgenomen in het hoofdstuk Financieel beeld en de paragraaf Algemene uitkering van het begrotingsdocument.

Vaststellen rente omslagpercentage

Beslispunt 2

Om de financieringslasten van de gemeente te verdelen over alle investeringen wordt jaarlijks een rente omslagpercentage berekend. De netto rentelasten worden daarbij gedeeld door de boekwaarde van alle te financieren investeringen. Ieder jaar wordt in de begroting het rente omslagpercentage beoordeeld op actualiteit.

De renteomslag komt in 2023 afgerond uit op 0,3%. Ten opzichte van de begroting 2022 is dit een stijging van 0,1 procentpunt. De verwachting is dat de rekenrente door de stijgende rentes in de jaren 2024 en verder snel zullen doorstijgen. In deze begroting is daarom rekening gehouden met stijgende rentelasten oplopend tot € 3,8 miljoen in 2026.

Uitgebreide toelichtingen zijn opgenomen in paragraaf Financiering.

Vaststellen investeringsplafonds (vervangingsinvesteringen)

Beslispunt 3

In de kadernota 2019 heeft de gemeenteraad besloten dat bij de kadernota de bedragen van de verschillende investeringsplafonds voor het daaropvolgende jaar worden vastgesteld. Daarnaast is besloten dat in de kadernota de lijst van voorgenomen investeringen per plafond worden opgenomen en dat de raad deze lijst voor kennisgeving aan neemt.

In verband met het verkiezingsjaar 2022 is bij de kadernota 2023 geen indicatieve lijst opgenomen van investeringen per plafond. Om de gemeenteraad haar kaderstellende rol voor het investeringsplafond 2023 te laten vervullen, wordt de lijst met voorgenomen vervangingsinvesteringen bij uitzondering dit keer in de begroting 2023 ter vaststelling voorgelegd. Uit oogpunt van inkoop en aanbesteding zijn geen specifieke investeringsbedragen per investering en kapitaallasten opgenomen, maar de totalen.

Het investeringsplafond 2023 en de daarbij behorende voorgenomen vervangingsinvesteringen komt, na verhoging met het indexcijfer overheidsinvesteringen volgens het Centraal Planbureau van 4,8%, op € 431.000 aan kapitaallasten.

1,5 miljoen euro in 2022 voor aanpak dempen impact prijsstijgingen

Beslispunt 4

Niet alleen de budgetten in de begroting worden geconfronteerd met hoge prijsstijgingen, ook onze eigen inwoners. De plannen die het kabinet op Prinsjesdag presenteerde, laten zien dat het kabinet bereid is om diep in de buidel te tasten om de ergste gevolgen van de historisch hoge inflatie te bedwingen. We houden nauwlettend in de gaten of deze ingrepen ook de gewenste effecten hebben. Daarbij stellen we vanwege de urgentie en mede op verzoek vanuit de raad voor om nog in dit lopende jaar (2022) een bedrag van € 1,5 miljoen vrij te maken en te dekken uit het verwachte positieve begrotingsresultaat. Dit is bedoeld om de ergste gevolgen van de prijsstijgingen voor onze inwoners te dempen. We werken zo snel mogelijk aan plannen om de hoogste nood voor onze inwoners te ledigen. Voor instellingen en verenigingen kijken we richting de najaarsbijstelling of en wat voor gemeentelijke ondersteuning passend en haalbaar is.

Nieuwe besluiten zonder structurele dekking integraal afwegen bij kadernota

Beslispunt 5

Het financieel beeld biedt geen ruimte voor nieuwe wensen met structurele financiële consequenties die een extra beroep doen op begrotingsresultaat vanaf 2026. Vanaf 2026 ligt al een stevige opgave om in die jaren tot een sluitende begrotingsresultaat te komen. Het college heeft de organisatie daarom de opdracht gegeven om tussen nu en de kadernota niet met nieuwe voorstellen te komen waarvoor geen dekking aanwezig is. De kadernota is immers het volgende moment om deze bestuurlijk integraal af te wegen. Het college stelt de raad voor om dit uitgangspunt te bekrachtigen bij het vaststellen van deze begroting.

6. Maatschappelijk draagvlak

Is voor dit raadsvoorstel niet onderzocht.

7. Financiële consequenties

Met het vaststellen van deze begroting worden de budgetten 2023 en verder aangepast.

8. Communicatie

De begroting 2023 wordt gepubliceerd op de website van de gemeente. Een begroting in een oogopslag (BIEO) wordt aanvullend nog opgesteld en zal binnenkort ook aan de gemeenteraad worden aangeboden.

9. Realisatie

Na vaststelling van de begroting wordt deze voor 15 november aan de provincie gestuurd om te voldoen aan de wettelijke eisen. De provincie houdt financieel toezicht op de gemeente.

Hoorn, 6 oktober

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris,

de burgemeester,